

UPRavno sodišče
REPUBLIKE SLOVENIJE

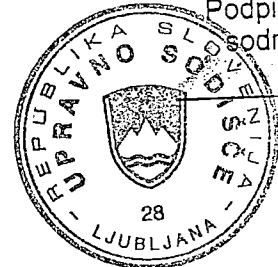
ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

UPRavno sodišče RS, LJUBLJANA

27. 1. 2016

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Podpis pristojne
sodne osebe:

Upravno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali višji sodniki Petra Stanonik Bošnjak kot predsednica ter Lara Bartenjev in Andrej Kmecl kot člana,

ob sodelovanju pravosodne svétnice Suzane Korotaj kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: OCTAPHARMA AG, Seidenstrasse 2, Lachen, Švica, ki jo zastopa Tadej Kovačič, odvetnik v Ljubljani, zoper toženo stranko: REPUBLIKA SLOVENIJA, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

zaradi dostopa do informacij javnega značaja,

o tožbi zoper 1. točko izreka odločbe Informacijskega pooblaščenca št. 090-117/2015/4 z dne 9. 7. 2015,

na seji 27. januarja 2016

RAZSODILO:

- I. Tožba se zavrne.
- II. Vsaka stranka trpi svoje stroške postopka.

OBRAZLOŽITEV

1. Toženka je z izpodbijano 1. točko v uvodu navedene odločbe delno ugodila pritožbi prosilke družbe Medisanus d.o.o., Ljubljana (prizadete stranke v tem upravnem sporu) in 1. točko izreka izpodbijane odločbe Zavoda za transfuzijsko medicino (v nadaljevanju organ) št. IZP 1-128/15 z dne 6. 3. 2015 delno odpravila ter odločila, da je organ dolžan prizadeti stranki v roku 31 dni od vročitve te odločbe posredovati elektronske kopije: štirih dokumentov z naslovom: „Plasma Delivery & product order“ in oznakami „Shipment No/Year“ 1/2012, 2/2012, 3/2012 in 4/2012; enajstih dokumentov z naslovom: „Plasma Delivery“ in oznakami „Shipment No/Year“ 5/2012, 1/2013, 2/2013, 3/2013, 4/2013, 5/2013, 1/2014, 2/2014, 3/2014, 4/2014 in 5/2014; izpisa pregled fakturiranega materiala za obdobje 1. 1. 2012 do 31. 12. 2014 za Alburnorm (S); in izpisa pregled fakturiranega materiala za obdobje 1. 1. 2012 do 31. 12. 2014 za Octagram (S).
2. Iz obrazložitve je razvidno, da je prizadeta stranka med drugim zahtevala podatek o tem, koliko plazme, ki je bila odvzeta oz. pridelana iz krvi slovenskih krvodajalcev, je organ poslal v predelavo tožnici v letih 2012, 2013 in 2014 ter podatek o tem, koliko zdravil iz plazme, ki jih je proizvedla tožnica, je organ prodal v letih 2012, 2013 in 2014. Organ je navedeno zahtevo zavrnil in se skliceval na očitno zlorabo pravice do dostopa do informacij javnega značaja iz 5. členu Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ) in očitno škodo, ki bi nastala tožnici z razkritjem predmetnih podatkov.
3. Toženka ugotavlja, da je organ napačno uporabil peti odstavek 5. člena ZDIJZ, saj ni izkazal, da bi šlo v obravnavanem primeru za očitno zlorabo pravice dostopa do informacij javnega značaja. Pojasnjuje, da v postopku po ZDIJZ ni pomembno, kdo je konkretni prosilec in za kakšen namen zahtevane informacije potrebuje, saj je dostop do prosto dostopnih informacij javnega značaja omogočen vsakomur. Meni, da navedba organa in prizadete stranke, da bi z razkritjem zahtevanih informacij prizadeti stranki nastala škoda, vsebinsko ne pomeni očitne zlorabe pravice, ampak kvečjemu trditev, da zahtevane informacije javnega značaja predstavljajo izjemo od prostega dostopa zaradi varstva poslovne skrivnosti (2. točka prvega odstavka 6. člena ZDIJZ).
4. Na podlagi dokumentacije, ki ji jo je poslal organ, toženka ugotavlja, da podatki o tem, koliko plazme, ki je bila odvzeta oz. pridelana iz odvzete krvi slovenskih krvodajalcev, je organ poslal v predelavo prizadeti stranki, izhajajo iz petnajstih dokumentov, podatki o tem, kolikšne količine zdravil iz plazme, ki jih je proizvedla prizadeta stranka je organ prodal na trgu v letih 2012, 2013 in 2014 pa iz dveh izpiskov iz evidenc organa. Organ z opredeljenimi sedemnajstimi dokumenti razpolaga v materializirani obliki in sodijo v delovno področje organa,

zato predstavljajo informacije javnega značaja. V skladu s spremembo statuta organa z dne 13. 6. 2011 organ opravlja dejavnost zbiranja in testiranja krvi in komponent krvi, ne glede na predvideni namen uporabe ter njihovo pripravo, shranjevanje in razdeljevanje, kadar so namenjene za transfuzijo, preskrbo z zdravili iz krvi in krvnimi izdelki, ki iz krvnih sestavin industrijsko izdelujejo za to dejavnost specializirane pravne oz. fizične osebe, ki vsebujejo zlasti albumine, faktorje strjevanja krvi in imunoglobine človeškega izvora, izključno kot javno službo.

5. Toženka je še presojala, ali so podatki iz navedenih sedemnajstih dokumentov opredeljeni kot poslovna skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe (2. točka prvega odstavka 6. člena ZDIJZ). Ugotavlja, da navedeni podatki ne izpolnjujejo ne subjektivnega, ne objektivnega kriterija za določitev poslovne skrivnosti iz 39. člena Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1). Pojasnjuje, da navedeni dokumenti ne vsebujejo podatkov, ki bi jih organ na podlagi pogodbe o predelavi plazme pridobil o tožnici. Zato tožnica in organ nista izkazala poslovne skrivnosti po subjektivnem kriteriju. Prav tako pa je tudi nista izkazala po objektivnem kriteriju, po katerem morata biti izpolnjeni dve merili in sicer, da je potreba po varstvu očitna in da bi z razkritjem nastala občutna škoda. Poudarja, da podatek o prodanih zdravilih ni neposredno vezan na količino plazme, ki je bila poslana v predelavo. Ni namreč nujno, da so bila sploh vsa zdravila prodana ali da so bila prodana neposredno po predelavi (možnost zalog, blagovnih rezerv), zato kriterij očitnosti nastanka škode ni izpolnjen. Tudi predvidevanje učinkovitosti predelave, ki bi jih na podlagi teh dveh podatkov lahko kdor koli izpeljal, ne bi mogla biti dovolj natančna, da bi tožnici, ki je pogodbo z organom sklenila po postopku javnega naročanja, nastala kakršna koli, kaj šele občutna škoda. Poleg tega tudi, če bi bil javnosti razkrit točen podatek o učinkovitosti postopka predelave plazme v zdravila, s tem ne bi bil razkrit postopek predelave, ki naj bi bil zaščiten z več patenti. Vsekakor pa se podatki iz sedemnajstih dokumentov, ki so predmet presoje, nanašajo na izvajanje javne službe s strani organa, ki že po naravi stvari ne more predstavljati poslovne škode. Tožnica in organ torej nista izkazala izpolnjenosti kriterijev za obstoj izjeme varstva poslovne skrivnosti po 2. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ.
6. Tožnica se s takšno odločitvijo ne strinja in vlaga tožbo, v kateri med drugim navaja, da navedeni dokumenti ne vsebujejo zgolj podatkov organa, ampak razkrivajo tudi zaupne podatke o tožničinem poslovanju, in sicer koliko sveže zamrznjene plazme je prejela in predelala v zdravilo, ti podatki pa predstavljajo njeno poslovno skrivnost, saj se nanašajo na njeno poslovanje. Pri tem se sklicuje na 11. člen pogodbe o predelavi plazme. Poslovna skrivnost pa so tudi zaupni podatki o količini prodaje zdravil, ki jih prosilka zahteva. S pomočjo teh podatkov in podatkov o predelani plazmi lahko prizadeta stranka precej natančno izračuna

večletni izkoristek tehnoloških procesov, s katerimi tožnica predeluje plazmo v različna zdravila. Ta izkoristek lahko izračuna za vsa zdravila skupaj in vsako posebej. Pri tem prizadeta stranka zbira podatke o tožničinem poslovanju tudi pri drugih organih v RS in nekatere navede.

7. Poudarja, da prizadeta stranka v Sloveniji zastopa podjetje CSL, ki je eden glavnih tožničinih konkurentov. Če se CSL seznanila z izkoristki, ki jih tožnica dosega pri predelavi plazme, bo ta podatek uporabil pri optimizaciji svojih tehnoloških procesov, lahko pa bo pripravil bolj konkurenčno ponudbo in z njo kandidiral na javnih razpisih v vseh pomembnejših državah. Meni, da je subjektivni kriterij, da se navedeni podatki štejejo kot poslovna skrivnost, izpolnila s sklenitvijo pogodbe o predelavi plazme, s katero se obe pogodbeni stranki strinjali, da se podatki, pridobljeni med izvajanjem te pogodbe, štejejo za zaupne in sta jih stranki dolžni varovati. Navaja, da gre za varstvo vseh podatkov, ki se nanašajo na pogodbeno razmerje med tožnico in organom, torej tudi podatkov o količini poslani plazme v predelavo, kot tudi podatkov o količini prodanih zdravil iz predelane plazme.
8. Pojasnjuje, zakaj je v zadevi izpolnjen tudi objektivni kriterij, da se navedeni podatki štejejo za poslovno skrivnost. Ne strinja se z ugotovitvijo toženke, da tožnica ni izkazala nastanka očitne in občutne škode, ki bi ji nastala z razkritjem zahtevanih podatkov. Pri tem se je toženka sklicevala na podatke, do katerih se tožnica ni imela možnosti opredeliti (podatki o lastni porabi, blagovnih rezervah in zalogi zdravil). Poleg tega navedeni podatki bistveno ne vplivajo na izračun izkoristkov tehnoloških procesov tožnice, kar pojasni. Če bi res obstajala kakšna zaloga ali blagovne rezerve, bi se morale redno obnavljati, ker imajo zdravila omejen rok uporabe. Glede lastne porabe organa pa tožnica pripominja, da je splošno znano, da organ ne opravlja zdravstvene dejavnosti in že zato njegova lastna poraba predstavlja zanemarljiv delež v primerjavi s prodajo zdravil na trgu. Pavšalna in neobrazložena pa je tudi ugotovitev toženke, da predvidevanja o učinkovitosti porabe, ki bi jih na podlagi teh dveh podatkov lahko kdorkoli izpeljal, ne bi mogla biti dovolj natančna, da bi tožnici nastala kakršna koli, kaj šele občutna škoda. Pomanjkljivo pa je obrazložena odločba tudi v delu, ko navaja, da se podatki nanašajo na izvajanje javne službe s strani organa, ki že po naravi stvari ne more predstavljati poslovne skrivnosti. Toženka ni upoštevala, da ne gre zgolj za izvajanje javne službe s strani organa, ampak predvsem za spoštovanje pogodbenih obveznosti organa do tožnice in upoštevanja kogentnih določil ZGD-1 o varovanju poslovnih skrivnosti. Poudarja, da v obravnavani zadevi noben zakon ne določa, da so javni podatki o količini poslani plazme v predelavo in količini prodanih zdravil, izdelanih iz plazme. Predlaga ugoditev tožbe, odpravo 1. točke izreka izpodbijane odločbe ter povrnitev stroškov postopka.

9. Toženka v odgovoru na tožbo prereka tožbene navedbe in pojasnjuje, zakaj meni, da je njena odločba pravilna in zakonita ter predlaga, naj sodišče tožbo v celoti zavrne.
10. Prav tako prizadeta stranka v odgovoru na tožbo in pripravljalni vlogi pojasnjuje zakaj meni, da je izpodbijana odločba pravilna, tožba pa neutemeljena. Predlaga zavrnitev tožbe.
11. Tožba ni utemeljena.
12. Po presoji sodišča je odločba toženke pravilna in zakonita, ima oporo v citiranih materialnih predpisih ter izhaja iz podatkov v upravnih spisih. Toženka je v obrazložitvi izpodbijane odločbe podala pravilne razloge za svojo odločitev. Sodišče zato v celoti sledi njeni obrazložitvi in ponovno ne navaja razlogov za svojo odločitev (drugi odstavek 71. člena Zakona o upravnem sporu, v nadaljevanju ZUS-1). V zvezi s tožbenimi navedbami pa še dodaja:
13. Namen ZDIJZ je zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja (prvi odstavek 2. člena ZDIJZ). Za uresničitev namena tega zakona si morajo organi prizadevati, da dosežejo čim večjo obveščenost javnosti o svojem delovanju (drugi odstavek 2. člena ZDIJZ). Z ZDIJZ-C je ob namenu iz prvega odstavka 2. člena tega zakona dodan tudi namen iz šestega odstavka 1.a člena, po katerem je namen zakona tudi krepitev transparentnosti in odgovornega ravnanja pri upravljanju z javnimi sredstvi in s finančnimi sredstvi poslovnih subjektov pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava.
14. V zadevi ni sporno, da podatki o tem, koliko plazme, ki je bila odvzeta oziroma predelana iz odvzete krvi slovenskih krvodajalcev, je organ poslal v predelavo tožniku v letih 2012, 2013 in 2014 ter kolikšno količino zdravil iz plazme, ki jih je proizvedel tožnik, je organ prodal na trgu v letih 2012, 2013 in 2014, predstavljajo informacijo javnega značaja, saj tožnik tej ugotovitvi toženke izrecno ne ugovarja.
15. Sporno pa je, ali z izpodbijano odločbo naloženo razkritje podatkov pomeni razkritje tožničnih poslovnih skrivnosti in posledično izjemo iz 2. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, ki določa, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek, ki je opredeljen kot poslovna skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.
16. Pojem poslovna skrivnost ureja ZGD-1 v 39. členu, in sicer se po prvem odstavku navedene določbe za poslovno skrivnost štejejo podatki, za katere tako določi družba s pisnim sklepom. S tem sklepom morajo biti seznanjeni družbeniki, delavci, člani organov družbe in druge osebe, ki morajo varovati poslovno

skrivnost (subjektivni kriterij). Ne glede na to, ali so določeni s sklepi iz prejšnjega odstavka, se za poslovno skrivnost po drugem odstavku navedene določbe štejejo tudi podatki, za katere je očitno, da bi nastala občutna škoda, če bi zanje izvedela nepooblaščen oseba (objektivni kriterij). Družbeniki, delavci, člani organov družbe in druge osebe so odgovorni za izdajo poslovne skrivnosti, če so vedeli ali bi morali vedeti za tako naravo podatkov. Tretji odstavek navedene določbe določa, da se za poslovno skrivnost ne morejo določiti podatki, ki so po zakonu javni ali podatki o kršitvi zakona ali dobrih poslovnih običajev. Varstvo poslovne skrivnosti je urejeno v 40. členu ZGD-1, ki določa, da družba s pisnim sklepom iz prvega odstavka prejšnjega člena določi način varovanja poslovne skrivnosti in odgovornost oseb, ki morajo varovati poslovno skrivnost (prvi odstavek), podatke, ki so poslovna skrivnost družbe, morajo varovati tudi osebe zunaj družbe, če so vedele ali če bi glede na naravo podatka morale vedeti, da je podatek poslovna skrivnost (drugi odstavek).

17. Sodišče pritrjuje toženki, da tožnica ni izkazala, da bi šlo v obravnavnem primeru za razkritje podatkov, ki se štejejo za tožnično poslovno skrivnost po subjektivnem kriteriju. Tožnica namreč ni predložila nobenega pisnega sklepa v skladu s prvim odstavkom 39. člena ZGD-1, s katerim bi se šteli podatki, katerega razkritje dovoljuje toženka, za tožnično poslovno skrivnost.
18. Pogodba o predelavi plazme št. JN S 12/12, sklenjena med tožnico in organom, na katero se sklicuje tožnica, ki v 11. členu samo pogodbo določa za poslovno skrivnost, prav tako pa tudi podatke, ki jih vsaka od strank pridobi o drugi stranki ob njenem izvajanju, ne more nadomestiti pisnega sklepa družbe iz prvega odstavka 39. člena ZGD-1 že zato, ker tožnica ne navaja, da so bili z njo seznanjeni družbeniki, delavci, člani organov družbe in druge osebe, ki morajo varovati poslovno skrivnost.
19. Poleg tega splošna in pavšalna opredelitev v pogodbi ne more pomeniti določitve poslovne skrivnosti, saj bi morali biti podatki, ki so poslovna skrivnost, določeni jasno in konkretno. Sodišče pa se tudi strinja z ugotovitvijo toženke, da pri dokumentih, katere razkritje je naložila tožnici, ne gre za podatke, ki bi jih organ pridobil o tožnici na podlagi izvajanja pogodbe, ampak za podatke, ki se nanašajo na izvajanje javne službe organa, ki je, kot rečeno, zavezan k transparentnosti in odgovornemu ravnanju pri upravljanju z javnimi sredstvi, kar je toženka v izpodbijani odločbi ustrezno pojasnila.
20. Prav tako sodišče pritrjuje toženki, da tožnica ni izkazala, da bi ji z razkritjem predmetnih podatkov očitno nastala občutna škoda, torej tudi ni izkazala objektivnega kriterija iz drugega odstavka 39. člena ZGD-1 za ugotovitev, da se predmetni podatki štejejo za poslovno skrivnost.

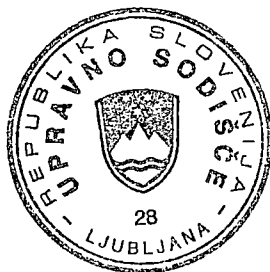
21. Pravilna je ugotovitev toženke, da tožnica ni izkazala, da bi bila potreba po varstvu navedenih podatkov očitna, to pomeni, da je vsakemu jasno, da podatek mora biti zaupen že po svoji vsebini. Prav tako pa tudi ni izkazala občutne škode, ki bi ji nastala z razkritjem navedenih podatkov.
22. Tožnica kot občutno škodo uveljavlja, da bo z razkritjem predmetnih podatkov razkrita učinkovitost njenega tehnološkega procesa predelave plazme. Sodišče pritrjuje toženki, da tudi, če bi bili s posredovanimi podatki javnosti razkriti natančni podatki o učinkovitosti tožničinih postopkov predelave plazme v zdravila, tožnica ni izkazala, kako bi z razkritjem navedenih podatkov utrpela občutno škodo.
23. Pri uporabi navedene določbe je namreč treba upoštevati namen varovanja poslovne skrivnosti, ki je varstvo konkurenčne prednosti podjetja. Navedeno pomeni, da so predmet poslovne skrivnosti lahko samo podatki, ki za podjetje pomenijo konkurenčno prednost v kakršnemkoli pogledu, in ne kakršnikoli podatki. Tožnica argumentirano ne pojasni, kako bi bilo z razkritjem podatkov, s katerimi bi javnost lahko ugotovila učinkovitost njenega tehnološkega procesa predelave plazme, lahko poseženo v njeno konkurenčno prednost v primerjavi z ostalimi subjekti in kako bi lahko prizadeta stranka navedeni podatek uporabila pri optimizaciji svojih tehnoloških procesov. Kot pravilno navaja toženka, bi bilo po naravi stvari v tožničino konkurenčno prednost v primerjavi z ostalimi subjekti lahko poseženo kvečjemu z razkritjem tožničinega postopka predelave, katerega posledica je učinkovitost tehnološkega procesa, za katerega pa tožnica sama navaja, da je zaščiten z več patenti. Prav tako zgolj s pavšalno navedbo, da bo prizadeta stranka zaradi pridobljenih podatkov lahko pripravila konkurenčnejšo ponudbo in z njo kandidirala na javnih razpisih v pomembnejših državah, ni konkretno izkazala nastanka občutne škode, ki bi ji nastala z razkritjem predmetnih podatkov.
24. Zato niti ni bistveno, ali je pravilna ugotovitev toženke, da iz predmetnih podatkov ni mogoče ugotoviti učinkovitosti proizvodnje. Ne glede na navedeno pa tudi sodišče meni, da so predmet presoje zgolj količinski podatki o predelavi plazme, ki sami po sebi ne razkrivajo tehnoloških zmogljivosti oziroma procesov tožnice, kar je obširno pojasnila toženka v izpodbijani odločbi. Ker se je toženka pri utemeljitvi navedene ugotovitve sklicevala zgolj na logična predvidevanja, ki so splošno znana, ni kršila določb postopka, če z njimi ni seznanila tožnice.
25. Ker nista izkazana niti subjektivni, niti objektivni pogoj iz 39. člena ZGD-1 za opredelitev zahtevanih podatkov za poslovno skrivnost, je ugotovitev toženke, na kateri izpodbijana odločba temelji, da v obravnavnem primeru ni podan razlog iz 2. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ za zavrnitev dostopa do zahtevanih informacij, pravilna in na zakonu utemeljena.

26. Pravilna pa je tudi ugotovitev toženke, da gre za dokumente v zvezi z izvajanjem javne službe, ki so po zakonu javni, kar je toženka prav tako pojasnila v izpodbijani odločbi (str. 5), zato ne morejo biti poslovna skrivnost (tretji odstavek 39. člena ZGD-1).
27. Glede na navedeno je sodišče presodilo, da je tožba neutemeljena, zato jo je zavrnilo na podlagi prvega odstavka 63. člena ZUS-1. Ker v tožbi niso navedena nova dejstva ali dokazi, ki bi lahko vplivali na odločitev v zadevi, je sodišče v skladu z drugo alinejo drugega odstavka 59. člena ZUS-1 odločilo brez glavne obravnave.
28. Odločitev o tožničinih stroških temelji na četrtem odstavku 25. člena ZUS-1, po katerem trpi vsaka stranka svoje stroške postopka, če sodišče tožbo zavrne. Predlogu prizadete stranke za povrnitev stroškov pa sodišče ni ugodilo, saj po njegovem mnenju le ta z navedbami v odgovoru na tožbo in pripravljalni vlogi z dne 5. 11. 2016 ni bistveno pripomogla k odločitvi sodišča (1. odstavek 155. člena ZPP-UPB2).

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 27. januar 2016

Predsednica senata:
Petra Stanonik Bošnjak, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvirkom.
Podpis pritojne sodne osebe: